

یادداشت

دستاوردهای دادگاه لاهه برای ایران

علی اکبر فرازی
کارشناس امور بین‌الملل

● در مدت کوتاه چندماهه دستاوردهای بزرگ دیپلماتیکی در صحنه بین‌الملل ایران به دست آورده است. از آنجایی‌که این رویه پیش گرفته شده که دستاوردهای دیپلماتیک را کمتر بیان کنیم و به آن کم بپا داده شود، دستاوردها را نادیده گرفته‌ایم. گفت‌وگوهایی بین‌المللی در بروکسل، نیویورک و لاهه شایسته تقدیر است و باید از سوی رسانه‌های عمومی، به‌ویژه صداوسیما به آن پرداخته شود و مردمی که در بمباران خیرهای منفی هستند، اخبار مثبت را هم بشنوند. ایران در بروکسل توانست حمایت سیاسی اتحادیه اروپا را جذب کند و در نیویورک در جلسات پربراری که آمریکایی‌ها فکر می‌کردند می‌توانند ایران را منزوی کنند، به ضرر خود آنها تمام شد. ایران توانست کاری کند که دادگاه لاهه رأی را به‌نفع ایران صادر کند و این موارد دستاوردهای بزرگ مدت اخیر برای ایران بود. تیم دیپلمات ایران ثابت کرد در هر مجمع بین‌المللی که ایران در آن حضور پیدا کند، می‌تواند موفقیت لازم را کسب کند. این موفقیت‌ها به ما درس می‌دهد که در نهادها و سازمان‌های بین‌المللی غیبت نکنیم و کسانی که تریبون‌های مختلف را در اختیار دارند و برای حضور ایران منفی‌بافی می‌کنند، باید آگاه باشند که ایران در هر محفل بین‌المللی حضور داشته باشد، با توجه به دیپلمات‌های ورزیده و حرف حق می‌تواند دستاورد مثبت داشته باشد.

همچنین در دادگاه لاهه حضور یکی از قضات بین‌المللی به نام پروفیسور جمشید ممتاز بود که کمابیش در دولت‌های گذشته و به‌ویژه دولت‌های نهم و دهم نامهربانی‌هایی دیده بود، موجب افتخار شد. نامهربانی‌هایی که در قبال او صورت گرفت، اجازه نداد ایرانی‌که عشق به وطن دارد، از کشور خود دفاع نکند. با وجود اینکه دیوان عالی کشور آمریکا را متعهد می‌کند که براساس حکم صادرشده رفتار کند اما ممکن است آمریکا از آن سر باز زند. بایں‌حال همچنان رأی دادگاه برای کشور ما دستاورد بسیار خوبی است؛ چراکه تحریم‌های به‌دشاور دارویی و هواپیمایی مستقیما با امنیت و سلامت مردم سروکار دارد و رأی دادگاه اثبات‌کننده این امر است که تحریم‌های آمریکا ظالمانه بوده و سلامت و امنیت مردم را نشانه گرفته است. ایران می‌تواند با لای‌های مختلف و دیپلماسی موفقی که در پیش گرفته است، از این حکم برای گرفتن حکم کلی‌تر به‌نفع کشور استفاده کند. اصولا آمریکاه‌ا به‌عنوان یک طرف ماجرا حق ندارند مانع روابط تجاری ایران با سایر کشورها شود و بحثی که آمریکایی مطرح می‌کنند که اگر دیگر کشورها با ایران معامله کنند، تبییه می‌شوند، از لحاظ بین‌المللی امر مذموم و غیرقابل‌قبولی است و می‌تواند در دستور کار دیپلماسی کشور قرار بگیرد.

همچنین دیوان به بازبودن راه ارسال قطعات هواپیم‌ا به ایران برای ایمنی و امنیت پرواز و حفظ سلامت مسافران تاکید کرده است. جمهوری اسلامی ایران می‌تواند از این بند استفاده کند و قراردادهایی را که قبلا برای خرید هواپیما داشته پیگیری کند و شاید بتوان کشورهای سازنده هواپیما را ملزم کرد که قراردادهشان را امضا کنند و هواپیماها را تحویل ایران دهند. مهم‌ترین دستاورد دادگاه لاهه برای ایران این است که حکم دادگاه تأکید می‌کند که دامنه تحریم‌ها نباید فرازمینی باشد. اگر آمریکا می‌خواهد در چارچوب قوانین کشور خود تحریم‌هایی را اعمال کند، به روابط بین ایران و آمریکا برمی‌گردد اما اینکه آمریکا فرازمینی دستور دهد، می‌تواند به‌لحاظ نظم حقوق بین‌المللی مورد استناد دیپلمات‌های ایرانی قرار بگیرد. امیدواریم که در حوزه دیپلماسی خود بیش از گذشته موفق باشیم و صداوسیما نیز به این دستاوردها بیش‌ازپیش بپردازد. پرداختن به توفیقات همان‌قدر اهمیت دارد که درصحنه‌های جنگ هشت‌ساله پیروزی رزمنده‌ها را تشویق می‌کردیم. پیروزی دیپلمات‌ها برای مردم بسیار بااهمیت است.

بریده‌اخبار

- لعیا جنبیدی، معاون حقوقی رئیس‌جمهور؛ موارد نقض رأی آمریکا مستندسازی می‌شود؛ ایستادیدار و گفت‌وگو نماینده ویژه سوئد در امور یمن و لیبی، با حسین جابری انصاری، دستیار ارشد وزیر خارج در امور ویژه سیاسی/ایستاد استقبال وزارت خارجه سلطان نشین عمان از تصمیم اخیر مقامات جمهوری اسلامی ایران درخصوص توسعه روابط با این کشور/ تسنیم استقبال دولت آفریقای جنوبی از رأی اخیر دادگاه بین‌المللی لاهه در مورد شکایت ایران از آمریکا/ ایسنا

شرق: بنیامین نتانیاهو گفته در آینده‌ای نزدیک با ولادیمیر پوتین ملاقات می‌کند؛ او این مسئله را هم در نشست با اعضای کابینه اسرائیل گفته و هم در توییتی به فارسی نوشته است. نخست‌وزیر اسرائیل گفته قصد دارد با رئیس‌جمهوری روسیه درباره هماهنگی‌های مهم نظامی دو کشور در سوریه صحبت کند. نتانیاهو در جمع وزیران کابینه‌اش وعده داده جلوی تثبیت حضور نظامی جمهوری اسلامی در سوریه را بگیرد و از آنجیه «ارسال جنک‌افزارهای مرک‌بار به حزب‌الله لبنان» خوانده، ممانعت کند.

اگر چه هدف نتانیاهو از چنین ملاقاتی ناکفته پیداست، اما آنچه س‌وی دیگر ماجراست، در لفاقه مانده است. روسیه که در همکاری با ایران و ترکیه بر سر سوریه دربی دستیایی به اهدافی درازمدت‌تر در منطقه است، به مرور بیشتر به روزهای انتخاب نزدیک می‌شود. بالاخره مسکو مجبور به انتخاب است؛ ادامه رفاقت با ایران یا اسرائیل در بستر سوریه. شاید این دوراهی آسانی برای مسکو نباشد؛ از آن رو که مسائل منطقه و جهان نیز به این معادله مربوط است.

به نظر می‌رسد هرچه گستره موضوع در زمین سوریه محدودتر می‌شود، به روزهایی که کرملین باید انتخاب کند نیز نزدیک‌تر می‌شویم. رفاقت دیرینه روسیه و اسرائیل و همکاری دو کشور از نظرها پنهان نیست، اما شرایط فعلی چنان پیچیده شده است که مشخص نیست بالاخره روسیه قصد دارد به مانعی بر سر ادامه حضور نیروهای ایرانی در سوریه تبدیل شود یا نه؟ مقامات مسئول جمهوری اسلامی بارها توضیح داده‌اند که به درخواست دولت قانونی سوریه در این کشور

ﻻ نتانیاهو سفرهای زیادی به روسیه دارد. اخیرا هم که از دیداری با رئیس‌جمهور روسیه در آینده نزدیک خبر داده است. این دیدار را **چطور ارزیابی می‌کنید؟**

به نظر من این سفر یک شمای کلی دارد. اگر به‌عنوان اقدامی دیپلماتیک به آن نگاه کنیم، ناشی از روابط نزدیک و پر دامنه‌ای است که به طور سنتی روس‌ها با اسرائیل دارند. روسیه اگرچه بازمانده شوروی است، اما به‌خاطر بخش بزرگی از مهاجران یهودی غربی که به اسرائیل مهاجرت کردند، روابط نزدیکی با اسرائیل دارد. حتی جنگ سرد هم تأثیری در روابط این دو نگذاشت. پس دور از ذهن نیست که اسرائیل برای پیگیری منافع امنیتی به دنبال دوستی مثل مسکو باشد. سفرهای زیادی هم که نتانیاهو در سال‌های گذشته به مسکو داشته نشان‌دهنده اهمیت روابط دو کشور است. از سوی دیگر این روابط نزدیک برای کشورهای خاورمیانه که روابط خوبی با اسرائیل و آمریکا ندارند، به‌خصوص جمهوری اسلامی آزاردهنده بوده است.

ﻻ به‌خصوص که روسیه در سال‌های اخیر حضور پررنگ‌تری در خاورمیانه داشته است.

روسیه بازیگر خوبی با کارت‌های متعدد است. گذشته از چالش‌هایی که این کشور همچنان در سیاست داخلی خود دارد و ضعف‌هایی که در ساختار داخلی با آن روبه‌روست، اما در سیاست خارجی از سال ۲۰۰۰ به‌بعد؛ یعنی حضور ولادیمیر پوتین در قدرت در جهت موفقیت‌های دیپلماتیک حرکت کرده است. اگر بتوانیم نامی روی این حرکت روسیه بگذاریم می‌توانیم بگوییم که روسیه به سمت سیاست خارجی بر اساس دیپلماسی تک‌تکرر و بر پایه منافع ملی در ارتباط با همه جهان حرکت کرده است.

متأسفانه هنوز خیلی از کشورهای جهان و خاورمیانه درک روشنی از چنین رویکردی در سیاست خارجی ندارند. بر اساس همین رویکرد است که روس‌ها روابط با اسرائیل را حفظ و سعی می‌کنند از کارت این کشور در جهت منافع خودشان استفاده کنند. در نقطه مقابل آنها اسرائیل هم همین نگاه را به روسیه دارد. علت این سفرها هم همین است که اسرائیل می‌خواهد روابط خود را با روسیه به‌عنوان بازیگری تأثیرگذار حفظ و از آن استفاده کند.

رویداد

تلاش ایران برای لغو ویزا با عراق

معاون سفیر کشورمان در بغداد اعلام کرد مسئولان ایرانی در تلاش هستند تا ویزای سفر به ایران و عراق را لغو کنند. موسی علیزاده، معاون سفیر ایران در بغداد در گفت‌وگو با شبکه المبرد گفت: کنسولگری ایران در بصره یزودی فعالیت‌های خود را از سر می‌گیرد تا برای شهروندان عراقی که تمایل به سفر به ایران دارند، ویزا صادر کند. وی افزود: کنسولگری ایران در بصره کاملاً آماده و تنها برخی امور ساده اداری مانده است تا فعالیت خود برای صدور ویزاها را آغاز کند. معاون ایرج مسجدی همچنین اعلام کرد که مسئولان ایرانی با همکاری دولت عراق در تلاش هستند تا ویزای سفر ایران و عراق را لغو کنند و در ماه‌های آینده استان‌های ایران را برای ورود و خروج

دیپلماسی

ملاقات پیش‌روی نتانیاهو و پوتین؛

دوراهی روسیه

حضور دارند و با پایان این درخواست، سوریه را ترک می‌کنند.

چندی پیش خبری به نقل از مقامات روس منتشر شد مبنی بر توافق اسرائیل و روسیه بر سر خروج نیروهای ایرانی از بلندی‌های جولان؛ به عبارتی نقاطی که نزدیک به مرز سرزمین‌های اشغالی است. این در حالی بود که روس‌ها در فرصتی اندک این خبر را تکذیب کردند؛ اگرچه بعدها به نقل از مقامات دیگری از این کشور تکرار شد. ایران البته با همان واکنش رسمی مبنی بر درخواست دولت سوریه، با این خبر مواجه شد تا به همکاری نیمه‌استراتژیک تهران – مسکو خدشه‌ای وارد نشود. البته همان زمان شورای عالی امنیت ملی، حضور نیروهای ایرانی در بلندی‌های جولان را تکذیب کرد. یک مقام آگاه نیز همان زمان اعلام کرد نیروهای ایرانی هیچ‌گاه در آن نقاط پایگاه یا مقری نداشته‌اند و تنها عبورهای گذری و دیده‌بانی انجام می‌داده‌اند.

چندی پیش یک مقام آگاه در گفت‌وگو با «شرق» درباره جزئیات جلسه نیکلای پاتروشوف، دبیر شورای امنیت ملی روسیه، در ملاقات با جان بولتون، مشاور امنیت ملی ترامپ، این‌گونه گفت: «طرح روس‌ها در این ملاقات این بود که در ازای محدودکردن نیروهای ایرانی در چند مقر مشخص در سوریه، آمریکا دست از تحریم‌های نفتی ایران بردارد که البته این پیشنهاد مسکو با اقبال آمریکا مواجه نشد».

دو هفته پیش هم سرگئی لاوروف گفت برای رفع بحران منطقه‌ای و رسیدن به یک درک مشترک، مسکو می‌تواند میانجی میان ایران و اسرائیل باشد؛ پیشنهادی که با لیختن سخنگوی وزارت امور خارجه ایران مواجه شد. بهرام قاسمی گفت: «ایشان لطف دارد».

به دنبال راه‌حل سوم است؛ راه‌حلی که حاکی از استیصال این کشور در مسئله سوریه بین ایران و اسرائیل است؟

ممکن است در موارد نداری هم چنین موضوعاتی مطرح شود، اما دلیل بر به‌بن‌بست‌رسیدن دیپلماسی روسیه در منطقه نیست. هر اتفاقی در این بین رخ دهد، روسیه بر اساس منافع ملی خود عمل می‌کند.

ﻻ یعنی ممکن نیست که روسیه تحت فشار، امتیاز خروج نیروهای ایران از سوریه را به اسرائیل و آمریکا بدهد؟

خروج ایران از سوریه یک جابه‌جایی ساده نیست. به‌طورکلی وجود بازیگرانی که در سوریه هستند ریشه اقتصادی، سیاسی، نظامی و حتی ایدئولوژیک دارد. بنابراین هرکدام از بازیگرها نمی‌توانند هر زمان اراده کنند و دیگری را حذف کنند. مسئله فقط حضور چند سرباز و

در این شرایط، ادلب آخرین منطقه‌ای است که قرار است از دست تروریست‌ها خارج شود؛ اگر آنها پیش از اینکه این نبرد به پایان برسد، در نقطه‌ای دیگر مثل قارچ سربر بیاورند. اگر چه همه نگاه‌ها به توافق تهران – آنکارا – مسکو بر سر ادلب در سالن اجلاس سران در ولنجک بود، اما ملاقات خصوصی اردوغان و پوتین نشان داد هرچا لازم باشد، مهره اصلی دست دیگری می‌افتد.

نتانیاهو در این شرایط قرار است با بازیگر مهم صحنه سوریه ملاقات کند؛ آن هم درحالی‌که تماس‌های اخیر پوتین و نتانیاهو در هفته‌های گذشته، تلفنی بوده و ملاقات احتمالی پیش‌رو، نخستین دیدار رسمی دو سیاست‌مدار پس از سرنگونی جنگنده روسی در سوریه خواهد بود.

در آن حادثه که شامگاه ۲۶ شهریور رخ داد، تمام ۱۵ سرنشین هواپیمای نظامی روسی جان باختند. ارتش روسیه اعلام کرد این هواپیما در جریان حمله هوایی اسرائیل به اهدافی در نزدیکی اذقیه در سوریه که با فاصله کمی از جت روسی در حال حرکت بودند، به اشتباه هدف پدافند هوایی سوریه قرار گرفته است. اسرائیل اتهام دخالت مستقیم یا غیرمستقیم در سرنگونی هواپیمای روسی را رد کرده و اتفاقا توپ را به زمین ایران انداخت.

درباره آنچه در عرصه سوریه می‌گذرد، با این‌محور که نتانیاهو دنبال چیست و آیا شرایط به گونه‌ای است که ایران از صحنه نبرد در سوریه حذف شود، با عباس پرورده، کارشناس مسائل منطقه، گفت‌وگو کرده‌ایم که آن را در ادامه می‌خوانید.

فرمانده نظامی نیست. مسئله نفوذ است. شرایط منطقه هم وضعیت پیچیده‌ای را ایجاد کرده و کشورها دارای نیروی چندوجهی هستند. بنابراین روسیه این امکان را ندارد که به سادگی ایران را از روی زمین سوریه حذف کند. ﻻ به‌هرحال خبرهایی هم از وعده‌های روسیه به آمریکا برای مستقرکردن نیروهای ایران در مناطق مشخص در سوریه شنیده شد.

خب اینکه روسیه با استفاده از تدابیری از افزایش بحران در منطقه جلوگیری کند اقدامی قابل‌قبول است. یکی از راه‌ها هم همین است که با وعده‌هایی مثل فاصله‌گرفتن از مرزهای اسرائیل درصدد حفظ حضور ایران در سوریه باشند. به‌هرحال سوریه به سمت ثبات پیش می‌رود. در این بین رقابت بازیگران حاضر در این کشور برای تثبیت نفوذ خود در دوران بعد از جنگ شروع شده است.

روزنه

انتقاد مجدد ک‌ری از ترامپ؛

با خروج از برجام بهترین گزینه نابود شد

● ایسنا: وزیر امور خارجه پیشین آمریکا با انتقاد از تصمیم رئیس‌جمهور کشورش برای خروج از برجام گفت ماندن در این توافق می‌توانست راهی برای همکاری با دیگر کشورها برای مسئول‌دانستن ایران برای برنامه موشکی‌اش باشد.

جان ک‌ری، وزیر امور خارجه آمریکا، در گفت‌وگو با شبکه س‌ی‌ان‌ان باز هم از تصمیم دونالد ترامپ برای خروج از توافق هسته‌ای ایران و گروه موسوم به ۵+۱ انتقاد کرد. ک‌ری که در هفته‌های اخیر به دلیل دیدارهایش با محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران، پس از حصول برجام هدف انتقاد مقامات کشورش قرار گرفته است، تصریح کرد: من به‌عنوان یک شهروند آمریکایی صحبت می‌کنم. اگر آنها نمی‌خواهند که من حرفی بزنم، این مسئله‌ای دیگر است؛ اما تأکید می‌کنم که از زمان خروج رئیس‌جمهور ترامپ از این توافق با هیچ مقام ایرانی‌ای گفت‌وگو و ملاقات نداشته‌ام. او به‌تازگی در یک مصاحبه گفته بود که پس از حصول توافق هسته‌ای سه یا چهار بار با وزیر امور خارجه ایران دیدار داشته است. مایک پمپئو، وزیر امور خارجه کنونی آمریکا، این دیدارها را بی‌سابقه و ناشایست خوانده بود. ک‌ری همچنین به س‌ی‌ان‌ان گفت: از

نظر من با خروج از توافق هسته‌ای بهترین گزینه نابود شد. آیا بهترین سیاست برای ما این است که از توافقی که به ایجادش کمک کردیم و به آن پایبندی وجود داشت، خارج شویم؟ فکر می‌کنم خروج از توافق بهترین گزینه را سوزاند که می‌توانست ماندن در توافق و استفاده از آن به‌عنوان اهرم فشاری باشد برای متقاعدکردن اروپایی‌ها، چینی‌ها و روس‌ها برای همکاری با ما برای پاسخ‌گوکردن ایران در برنامه موشکی‌اش، داشتن عملکردی بهتر در یمن و همکاری در مسئله حزب‌الله که ما نمی‌خواهیم از آن حمایت کنند؛ بنابراین ما می‌توانستیم به نتایج بهتری دست یابیم؛ اما از نظر من خروج ما (از برجام) و عصبانی‌کردن همه، در راستای منافع‌مان نخواهد بود و من آزادم تا نظرم را بیان کنم. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، در ماه می با وجود مخالفت شدید دیگر طرف‌های توافق هسته‌ای و مقامات پیشین کشورش خروج خود از این توافق را که بارها آن را ناقص و وحشتناک خوانده بود، اعلام کرد.

اینترنت پتیاک

پتیاک

بدون توقف!

پهنای باند اختصاصی ویژه سازمان ها و ادارات

با تجهیزات رایگان و تعرفه عالی

۲۳۴۹-۰۲۱

www.petiak.com

دارای پروانه سراسری ارائه خدمات ارتباطی ثابت از سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی به شماره ۹۵ - ۹۵ - ۱۰۰